

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v petek 21. junija 1889.

Vse one čast. p. n. naročnike, katerim smo danes pridjali nakaznice, prosimo prav uljudno, da blagovolé poslati naročnino saj do 22. dne t. m., ker drugače jim bode list ustavljen.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Na razpotji.

(Dalje.)

Bog ne daj, ako bi meni, ki to pišem, le količkaj na kaki osebi bilo; liberalce sem sicer tak, da bi me dr. Mahnič brez vse formalne sodbe na grmado poslal, — ali nikdar ne bom komu kot kandidat na potu; tudi mi ni na tem, ako ta ali oni poslanec postane, ali meni je naš narod pred očmi. Izženi posvetnjaku njegovo izgojo, če jo moreš! In v tej vzgoji ni mesta za ideje slovenskega fanatičnega konservatizma, kakor se v poslednjem času na Kranjskem propoveduje. Vzemimo posledice tega. Kaj je narod brez posvetnjaštva, brez omikanega posvetnjaštva? — Dosti je slovensko duhovništvo pripomoglo v našem boji, toda koliko več so storili oni posvetnjaki, ki neso imeli ne cerkve, ne kacega specifično barvanega sistema zagovarjati, katerim je le bilo na tem, da se narodu pribori pravo do življenja kot slovanski narod!

Ono res veliko koncepcijo boja za to pravo, ono veliko požrtvovalnost v gmotnem oziru, ono idealno delo brez vseh sebičnih namenov, — v posvetnjaštvu slovenskem vse to najdemo. — Kdo je našo mladino speljal na ono pozorišče, na katerem danes domovinski ljubezni altarje stavi, kdo je maso naroda spravil do zavednosti, kakeršno zdaj ima! — V prvi vrsti posvetnjaški in tudi „liberalno“ misleči domoljubi — posvetnjaki.

Svetska kultura je taka, da posvetnjaštvo ne gori za ideje srednjega veka, te kulture ni mogoče navzlic Mahničevim receptom iz naših ljudij izgnati;

— z materinim mlekom smo jo že sesali vá-se, kastam je odklenkalo za zmiraj — in če bi se narodi še kedaj uklenili v te sponse, raztrgali bi jih čez malo časa. Slovenci nismo sami na svetu. Udje smo evropskega človeštva in valovi duševnega gibanja vsega kultiviranega sveta dosežajo tudi naše hribe. Slovenski narod mora deležen biti svetske te kulture, on mora priti do večje omike, drugače svojo dušo izdihne na giljotini potujčenja prej, ko mislimo. In s to kulturo se nikdar ne bodo naši Mahniči sprijaznili.

Bodi jim, kaj je na tem, ako šolo duhovni v roke dobijo, kaj je na tem, ako ti določijo, kdo bo župan, kdo zastopnik naroda tam in tam, kaj na tem, ako smo pobožni vsi po vodilih naših teh mož, kaj na tem, ako se ne smemo ganiti brez volje gospoda župnika ne v lastni hiši, ne v javnosti, narod bo rešen in v tem leži vse!

Energično zanikujem to. Prvi sem, ki se dr. Mahniču podvržem, ako bi tako bilo. Ali ta sistema vrže našega naroda razvoj nazaj v literaturo monsignora Jerana, nazaj v dr. Mahničevo, v nebo upijočo neumnost. Vun moramo iz nje jedenkrat, vun moramo, ker v njej ne bode možno sopsti, vunkaj izvlekel nas bode naš kmet, če drugi ne. A mej časom, ko se bode vršil ta preobrat, ta proces, šla bode slovenska štajerska za večno spat.

Brez narodnega srednjega stanu ni rešitve našemu življu. V srednjem stanu so klice k vsemu napredku narodov. V ta srednji stan pošilja kmet najkrepkejšje svoje ljudi in ta srednji stan ni nikdar bil in nikdar ne bo strogo konservativen — njegovo delo ga vodi naprej v razvitji človeških duševnih močij — on ne more za to; z močjo naravnega zakona ga žene do tja, da si širi duševno obzorje. Taki ljudje ne poznajo pokornosti kaste, tu je individualnost silna, tu se le udajajo jačji duševni sili, ne pa kacemu kapelanu, ki je jedva prišel iz semenišča, kjer je le malo imel prilike pogledati v svet in njegovo kulturo, ki je tudi dosti onega pozabil, česar se je v srednji šoli učil. Ali mari kdo

misli, da bo človek, izumivši telegraf, telefon in dosepevši na duševno višino, kakor nikdar človek prejšnjih dob, ostal miren, da bo mirno le to užival, kar mu „Sendbothen“ ali „Monatsrosen“, ali dr. Mahničevo duševno prežvekanje daje! Neumnost, velika neumnost je misliti, da bi ali da bode kako genijalno organizovana konservativna sistema razvijanju človeštva meje postavila. Take meje so se zdobile, ko male vejice pod kolesi časovnih naprednih idej in bode se drobile tudi v bodoče; jekleni zakon narave vlada to razvijanje. Slovanske Tirole lahko napravimo na Kranjskem, ali gorje nam, skoro bodo na ljubih slovanskih tleh ob Adriji ponemčene v kmetskem stanu in ne dolgo potem bodo najlepša tla za nemško svobodnejše življenje. — Skozi naše kraje vodi severnih dežel veliki promet proti jugu — tu ni tal za konservativne eksperimente in ljudi!

(Dalje prih.)

Delavska zavarovalnica proti nezgodam za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo.

Na podlagi zakona z 28. decembra 1887. (drž. zak. l. 1888. št. 1) glede zavarovanja delavcev proti nezgodam je ministerstvo za notranje stvari z razglasilom z 22. januarja letos št. 11. drž. zak. ustanovilo delavsko zavarovalnico za Trst, Goriško, Istro, Kranjsko in Dalmacijo s sedežem v Trstu. Prihodnji mesec se bodo vršile volitve v načelnništvo, kateremu je voditi imenovano zavarovalnico. Volilna komisija je objavila glede teh volitev, s katerimi ob enem se bode vršila tudi volitev v zavarovalnično razsodišče nastopno razglasilo:

Volitev načelnstvenih udov in namestnikov, prisednikov razsodišču in njih namestnikov, katere po §§ 12., oziroma 38. zak. z dne 28. decembra 1887. leta, drž. zak. št. 1 iz l. 1888. izvolijo vršbeni podjetniki, delavci in vršbeni uradniki; določuje podpisana volitvena komisija 5. dan julija t. l. in se v nje izvršitev razglašja naslednje postopanje:

Vse delovršbe, ki so podvržene dolžnosti za-

LISTEK

Mejtedensko pismo.

Binkoštno praznike peljal sem se v Postojino, ogledat si v kršnega Krasa osrčji naravska čudesa, postrani pa sem imel tudi namen, malo pobriniti se, ali bi morda ne bilo kje kaj prostora za kako kandidato. „Wo alles liebt, kann Karl allein nicht hassen“. Zakaj bi jaz ne šel mej kandidate? Ako se odlično konservativnim kandidatom prištevajo že celo taki, katerim kaj rada iz ust uhaja precej robata beseda „far“, zakaj bi jaz ne puskusil svoje sreče? Druzega ne treba, nego primernega deleža licemerstva in drznega čela, kadar treba, pa se za parado gre v cerkev, ali pa se napravi celo kaka „govoranca“. V tem je vsa skrivnost!

Res, da to ni mnogo, a licemerstvo ni po mojem okusu, studi se mi v srce. Zato sem konservativno kandidato obesil na kol, saj bi záme sploh ne bila družčina, v kateri se pred ljudmi pridno molek prebira jagoda za jagodo, mej štirimi očmi pa s „farji“ okolu meče — in udal sem se izključno zabavi, to se pravi, ogledaval sem si Postojino, kakor leži in stoji. V naslednjem podajem Vam rezultat svojih opazovanj.

Prvo, kar sem zapazil, bilo je to, da je letos menj ljudij obiskalo jamo, kakor druga leta. Mej

tujci bilo je kaci 130 Dunajčanov, ostali bili so iz Ljubljane, Gorice, Trsta, z Reke in iz okolice. Angležev, Španjcev in „Nemcev iz rajha“ ni bilo prav nobenega. Najbrže so se bali, da bi jih Fekete zopet povabil na svojo pest a kakemu hotelirju na škodo. Pred jamo ni bilo videti stereotipnega obraza jamskega oskrbnika, da bi kontroloval uhod, ker se je nekdo protipostavno zbal povabiti ga, pač pa so bile pod jamo kakor druga leta znane bukvice o jami. „Kaufen Grottenbeschreiben“, kričalo se je prav pridno in bukvice prodajale so se Slovencem po 25 kr., Nemcem po 35 kr.

Postojinci morali so letos preskrbeti si prostih ustopnic pri jamskem blagajniku, ki je bil s takimi listki zelo radodaren. Cele rodbine, ki pa neso bile Postojinske, hitele so s takimi listki v jamo. Jaz sem v jami dobil mnogo prijateljev in znancev. Skoro vsacega sem vprašal kje je obedeval. Do bival sem čudne odgovore: „Bil sem v gostilni „zum untern Burger“, ali: „Zum goldenen Löwen“, „Zur Stadt Fiume“, nekdo mi je celo odgovoril: V kavarni „Cafébröt und —.“

Vi morebiti ne veste, da morajo gostilničarji v Postojini imeti nemške napise, ker se le od Nemcev dá živeti. Cene jedi in pijač bile so sicer primerne, le v gostilni „Zur ungarischen Krone“, kateorej je pokrovitelj Fekete, bile so pretirane. Bela kava brez kruha 34 kr., „Lungenbraten ohne Zuspeis“ 80 kr., četrt cvička s sifonom 40 kr. itd.,

to je za Postojino vender preveč. Pri Proglerji, katerega bi Fekete rad razupil, da tujce s svojimi cenami odganja na škodo jamskemu zakladu in trgu, so poštenejše cene, kajti „Lungenbraten mit Weinsauce, Erdäpfelpirré und Erbsen“ stoji le 60 kr.

Ker baš o Proglerji govorim, naj še povem, da se je Fekete dvakrat skušal poravnati z njim. Zadnjič poslal je celo našega Demostena Deva in gosp. Deperisa k njemu, a bilo je vse zaman. Progler seveda je silno razkačen, kajti Postojinski dovtip pravi, da je Fekete Proglerjev hotel tako počrnil, da je imel Progler tri tedne posla, predno je s poslopja zopet prebarval.

Bavil bi se lahko še s Postojino. Povedal bi lahko, da so kopališče „Baraga“ od srednjega mlina prestavili k jami, menda največ radi tega, ker so tržanje vedno čisti in snažni in ne potrebujejo nobene kopeli. Fekete je pa že tako črn, da ga nobena voda ne opere več. Toda čas mi je bil potekel, moral sem nazaj. Mej potoma sem samo na kratko pogledal, kako je v Planini župnik Podboj svoj kandidatski oklic krpal, v Logatci, kako kapelan Mikš na svojih govorniških lavorikah spi, na Vrhniki pa, kako gospod Matevž vežba in vadi svoji „irhasto gardo“, in že sem bil zopet v Ljubljani, kjer je sedaj pod novim krčmarjem v čitalnični restavraciji pričelo prijetno in veselo življenje, kjer se dobro živi in se ni bati taci cen, kakeršne so bile v Postojini.

varovanja, so v namen te volitve razdeljene v šest kategorij sorodnih ali drug drugemu bližnjih vršbenih načinov in sicer:

1. Poljedelske in gozdarstvene delovršbe; mlini;
2. železnice, rudarstvo in talivstvo, stroji, orodja i. dr. t. r.;
3. kemijska obrtnost, kurilne in svetilne tvarine, tvarine za živež in užitek;
5. obrtnost s kamenjem in zemljinami; stavbinski obrti;
5. tekstilna obrtnost; izdelovanje in čiščenje obleke;
6. papir in usnje, les in rezbarske tvarine poligrafični obrti.

Vsaka kategorija izvoli v načelnštvo po jednega zastopnika delodajalcev in po jednega zastopnika zavarovancev, kakor tudi primerno število zastopnikov.

Volitev izvršujejo tako delodajalci (vršbeni podjetniki), kakor tudi zavarovanci (delavci in vršbeni uradniki) z glasovnicami.

Vsak samosvoj vršbeni podjetnik, oziroma pri vršbah, katerih ne vodi podjetnik sam, zglašeni poslovodnik, je upravičen v tisti vršbeni kategoriji, v katero spada njegovo delo, na svojo glasovnico zapisati po jednega zastopnika za načelnštvo.

Vender se pri tem opozarja na to, da vsakemu podjetniku, ker sme samo enkrat biti ud zavarovalnice, tudi če poseduje več v zavarovalništvu okoliš pod dolžnostjo zavarovanja ležečih delovršb, pristaje pri volitvi zastopnika dotičnih podjetnikov tudi samo jeden glas. Poseduje li podjetnik delovršbe v različnih kategorijah, dano mu je na prosto voljo, izbrati si kategorijo, v kateri hoče izvrševati svojo volilno pravico; kadar bi pa podjetnik oddal po več glasovnic, tedaj se bode pri glaslošetji samo tista glasovnica, ki se prva vzdigne, štela za veljavno, vse poznejše pa za neveljavne.

Delavci in vršbeni uradniki vsake delovršbe, ki imajo pravico voliti — in k tem se ne štejejo učenci, radovoljci, praktikantje in druge osebe, kateri zaradi ne še izvršene izobražbe ne dobivajo nič mezde, ali pa premajhno mezdo — volijo v zboru, katerega skliče vršbeni podjetnik (poslovodnik), iz samosvojnih možkih delavcev in vršbenih uradnikov svoje vršbene kategorije z relativno večino glasov tudi po jednega zastopnika v načelnštvo, čigar ime zapiše od delavcev in vršbenih uradnikov dotične delovršbe izbrani zaupni mož v njih glasovnico; na tej glasovnici mora podjetnik potrditi, da so bili vsi v delu stoječi delavci in vršbeni uradniki, ki imajo pravico voliti, pozvani izvršiti volitev, in da je bil kandidat njih večine zapisan v glasovnico.

Vsaka glasovnica delavcev in vršbenih uradnikov bode pri glaslošetji veljala za toliko glasov, kolikor oseb, imajočih volilno pravico, spada k dotični vršbi.

V volilskem razredu delodajalcev (podjetnikov), kakor tudi v onem zavarovancev (delavcev in vršbenih uradnikov) se bode štel za izvoljenega zastopnika delodajalcev, oziroma za izvoljenega zastopnika zavarovancev v načelnstvu za vsako šestih volilnih kategorij tisti kandidat, kateri je prejel največje število glasov. Kadar je jednoliko glasov, razsodi žreb.

V razsodišče izvolijo vršbeni podjetniki vseh šestih vršbenih kategorij pa tudi jednega podjetnika kot prisednika in jednega namestnika, zavarovanci vseh šestih vršbenih kategorij pa tudi jednega zavarovanca kot prisednika in jednega namestnika.

Izmej prisednikov in namestnikov v razsodišču ne sme biti nobeden ud načelnštva.

V ostalem veljajo za izvršitev volitve v razsodišče zmiselno vsa določila, dana za volitev v načelnštvo.

Z ozirom na veliki prostorni razsežaj zavarovalniškega okoliša se pri izvrševanju vseh zgoraj omenjenih volitev glasovnice ne oddajajo osebno pri volitveni komisiji, ampak se ji samo upošiljajo.

Glasovnice se smejo, začnši od 21. junija 1889. leta, pošiljati ali naravnost volitveni komisiji (v Trstu, c. kr. namestništvo), ali pa potem političnih okrajnih oblastev (c. kr. okrajnih glavarstev, magistrata), v katerih je stanovišče delovršbi. Kadar se glasovnice upošiljajo s c. kr. pošto, mora se pošiljatev frankirati. Glasovnice, katere dospó pozneje

nego 5. julija 1889. leta zvečer na volitveno komisijo, ne vemo se v pošte.

Priporoča se po 29. dnevu junija 1889. leta glasovnic nič več ne upošiljati na politična okrajna oblastva, ampak na volitveno komisijo.

Dalje se opozarja na to, da morajo tu vršbeni podjetniki podpisati svoje glasovnice.

Reklamacije v stvareh zgoraj navedenih volitev je najpoznejše do 21. junija 1889. leta upošiljati na podpisano volitveno komisijo, katera o njih konečno veljavno razsodi.

V Trstu 7. junija 1889.

Za volilno komisijo delavske zavarovalnice proti nezgodam za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo.

Predsednik:

Dr. Reinhold pl. Rüling,
c. kr. okrajni glavar.

Temu razglasilu dodajemo, da imajo v dveh vršbenih kategorijah, namreč v prvi in šesti, kranjski delodajalci in zavarovanci (delavci in vršbeni uradniki) večino, da si torej oni v teh kategorijah lahko izvolijo zastopnike iz svoje srede, če se v izdatnem številu udeležé volitve. Razen teh utegne zmagati kandidat delavcev (vršbenih uradnikov) na Kranjskem tudi v tretji kategoriji, če vsi složno oddado glasove. Za volitev v razsodišče imajo večino kranjski delodajalci, katerim je torej zjediniti se, koga hote voliti predsednikom razsodišča in koga njega namestnikom.

Da bi se doseglo sporazumljenje in preprečilo cepljenje glasov, je prosila volilna komisija, da trgovska in obrtna zbornica Kranjska posreduje, pozveduj in nasvetuj, katere kandidate je priporočati.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 19. junija.

Glede sporazumljenja mej Nemci in Čehi na Češkem se je baje nedavno izjavil Taaffe, da se ta stvar lahko poravnava v češkem deželnem zboru ali pa zunaj deželnega zbora. Vsekako se pa ta zadeva mora uravnati v Pragi, ne pa na Dunaji. Državni zbor nema s to zadevo nič opraviti. Vlada nema sredstev, da bi prisilila Nemce h sporazumljenju. Čehi in Nemci se morajo čisto sami začeti približevati drug drugemu. Še le, ko bode pogajanje v teku, bode mogla vlada posredovati.

Razpor mej nemškimi konservativci je viden in bode vedno večji. Posebno se utegne pokazati pri posvetovanju o novem šolskem zakonu v zbornici poslancev. Zmerni elementi hočejo le nadzorstvo cerkve, skrajni pa hočejo šolo popolnem izviti državi iz rok. V nekem konservativnem listu čitamo sledeča osnovna načela: 1. Cerkev ni podrejena državi, temveč država cerkvi. 2. Država ne sme ovirati cerkve v njenem delovanju. 3. Kaj pospešuje in kaj ovira zveličanje človeštva, o tem nema soditi država, temveč le cerkev. 4. Kristijanska država mora upravljati svetne zadeve podložnikov svojih tako, da ne škoduje njegovim zemeljskim zadevam, in se mora v tem oziru ravnati po dotičnih določilih cerkve. Tu omenjena načela bi morda sama na sebi še ne bila napačna, toda država bi bila popolnoma zavisna od cerkve v vseh zadevah, kar bi utegnulo dati povod raznim razporom, posebno v taci državah, kjer je več veroizpovedanj. Ta list nadalje dokazuje, da bi se morala državi vzeti pravica, ki jo ima glede imenovanja škofov ter odpraviti vse pravice patronatov. To ne gre, da liberalni minister papežu predlagal, koga naj imenuje za škofa, še manj pa, da kak židovski posestnik dajal povelja katoliškemu duhovniku. Škofje naj bi volil kapitel, kakor kolegij voli papeža, da cerkveni dostojanstveniki ne bodo skoro uradniki države. Sedanji običaj izvira iz časa, ko narodi neso imeli nobenih pravic, a sedaj je pa drugače, imajo narodi sami odločevati o svoji osodi. Cerkev se tudi v onih državah najlepše razvija, kjer je avtonomna. Seveda fevdalci s takimi nasveti ne bodo zadovoljni. Znano je, kako se brani plemstvo dati kako pravico iz rok in se ne bodo odrekli svojim patronatskim pravicam. Zato je pa pričakovati v kratkem borbe mej konservativno stranko. Knezi, grofi in baroni podpirajo klerikalce le zatagadel, ker vidijo, da ugaja njihovim koristim, kakor hitro bodo pa videli, da hoče duhovščina tudi njim odvzeti kako predpravo, pa jo bodo obrnili na drug pot.

Ogerski naučni minister hoče preorganizovati velike šole. Počitnice namerava skrajšati, uvesti vsakoletne obilgatne kolokcije, odrediti, da se bode moral vsak dijak sam zapisati, da bodo imeli boljšo evidenco.

Vnanje države.

„Moskovskije Vjedomosti“ priobčila so oster članek proti „Journal de St. Petersburg“, ki ni priobčil napitnice ruskega carja. Moskovski organ trdi, da ta list ni organ ministra notranjih zadev, kakor se občno misli. Ni misliti o Rusiji, da bi

minister imel drugačno politiko kakor car. Da svet ne bode napačno sodil o ruskih razmerah, zahteva Moskovski list, da naj vnanje ministerstvo izjavi, da nema nobene zveze z „Journalom de St. Petersburg“ in „Nordom“. Ta dva lista delata na svojo roko protirusko politiko.

Nasprotniki slovanstva dolže Rusijo, da šunta Krečane, da naj se puntajo, v Aziji pa ruski agenti Armence nagovarjajo, da naj se upro. Rusi bi radi napravili velike zmešnjave v turški državi, da bi Turčija imela povsod polne roke dela in bi se jim ne mogla ustavljati, ko bodo znova poskušali prodreti na Balkan.

Na Francoskem bodo imele letos razne socialistične stranke shode. Sedaj zborujejo v Parizu privrženci Henry-Georgesovih nauk, da se morajo vsa posestva poddržaviti. V juliju imajo učenci in pristaši Marxovi svoj shod, potem pa pridejo possibilisti na vrsto. Kakor kaže, socializem ne manjka denarja, da morejo plačevati svojim odposlancem dnevnice, da morejo bivati v Parizu, kjer je zlasti letos vse jako drago.

Dopisi.

Iz Varaždina 18. junija. [Izv. dop.] Pogreb pokojnega J. Franceljna bil je danes popoldne ob 5. uri jako sijajen. Vsa inteligencija bila je zbrana, da je izkazala poslednjo čast možu, kojega je visoko čislalo vse mesto. Šolska mladež vseh javnih zavodov in nebrojna množica meščanstva spremila je sprevod. Mej venci je bil najlepši ter vzbujal občno senzacijo, venec z napisom: „Narodna društva slovenska svojemu podporniku.“ Naročil ga je bil telegrafičnim putem g. dr. Vošnjak v imenu vseh narodnih društev, katerim je pokojnik pred malo meseci podaril tri delnice „Narodne Tiskarne“. Svoj skromni imetek je Francelj razdelil na dobrotvorne svrhe. Večni mu spomin!

Iz Notranjskega 19. t. m. [Izv. dop.] Malone vsa Kranjska izpremenila se je zbok bodočih deželnozborskih volitev v bojno polje, kjer se sicer ne prelija kri, a tembolj črnilo, in kjer teko gorjupe besede osobito iz posvečenih ust. Sosebno odlikuje se namreč v tem boji četa naših kaplaničev, kateri delajo na vse kriplje na to, da pribore somišljenikom svojim nekaj sedežev v Ljubljanski reduti.

Boj ta bojuje se tudi po naši zavedni Notranjski, kjer so si doslej močje volilci po svojem treznem razumu sami izbirali zastopnike svoje, zastopnike, koji so bili več ali manj nekaternikom trn v peti. V včerajšnjem listu glasila konservativne stranke objavil je planinski župnik gosp. Podboj prisiljen vsled pritiska svojih tovarišev — ali morda celo predstojnikov — svoj program ter tako nastopil kot kandidat proti dosedanjemu zastopniku notranjskih kmetskih občin g. Hinku Kavčiču.

Mi se čudimo, kako se je mogel g. Podboj pri svoji treznosti odločiti za to, da ruši narodno disciplino in izpodkopava deželnozborski sedež zaslužnemu dosedanjemu poslancu g. Kavčiču, da se v boj postavlja proti sedanjemu običaju, dosedanji praksi.

A vsa stvar ima še drugo stran, ki kaže kandidaturu župnika Podboja v najtemnejšem svitu. Župnik Podboj je kandidat viteza Schwarza.

Dosedanji poslanec naš g. Kavčič je vedno in povsod odločno nastopal in branil interese svojih rojakov, ne brineč se za razne grožnje, zato zameril se je rečenemu gospodu, ker ni hotel plesati po njegovih goslih. Da se torej izrine neljubi Kavčič iz deželne zbornice, za to mu je prav ugodno prišla volitev in ž njo g. župnik Podboj kot kandidat.

Mi obžalujemo g. župnika, da se more toli ponižati in dajati se za sredstvo takim namenom. S tem svojim korakom stopil je namreč na ono pot, po kateri koraka njegov pokrovitelj in na kateri usihajo rože priljubljenosti.

Volilci zavedne Notranjske neso toli slepi, da ne bi videli pravih namenov izza kandidature Podbojeve, zato pa se bodo na dan volitve gotovo tudi izrekli proti kandidatu Podboju, in volili poleg g. dr. Vošnjaka, g. H. Kavčiča, ker to zahteva Notranjske čast!

Iz Kostanjevice 15. junija. [Izv. dopis.] Kostanjevica — St. Jernej — to sta kraja, ki bi jih človek najlepšim gorenjskim prišteval. Tu je prekrasna, plodonosna planjava, obrobljena na jedni strani po prelepih gozdih mogočnih Gorjancev, na drugi strani po vinorodnih lepih holmih. Raka — Bučka — Bela cerkev — Trška gora. Vmes

Dalje v prilogi.

vije se mirno nekaj po rakih tako glasovita Krka. Tu živi zdrav čvrst ljud. Konjereja je tu na Kranjskem največja. Tukaj ima človek vse: prekrasno polje, senoži, kakor le kje na Slovenskem in nekaj dobro predobro vince. Če pa tudi poslednje trtna uš uničuje, vendar ostajajo še: „klasi, rumeno valovje, kadar ga žarki zlate“ — in travniki in gozdi. Rekel bi, da je okolica Kostanjevica — Št. Jernej na Kranjskem to, kar je Savinska dolina slov. Štajercem. Ljudstvo tu dobro živi; razven v krajih ob Gorjancih in tam, kjer se hranijo ob vinskem pridelku. Kar je vožnje iz osrednjih krajev Dolenjske — Toplice — Novo mesto itd. opravljajo kmetje iz Št. Jernejske okolice. — Konj se proda iz te doline na leto na stotine in tukaj kupujejo Italijani „karosirje“ 16 pestij visoke. Tu živi dobro rejeno čvrsto ljudstvo, ponosno nič manj imoviti nego varčni Gorenjec.

Volitve za deželni zbor se bližajo in v naši okolici je zanimanje za nje. To je dobro znamenje. Samo v narodu neškodljivih mejah se naj to zanimanje razvija.

Dolenjska je bila do zadnjega časa pastirka; zgodilo se za njo prej nič ni in le v poslednjih treh ali šestih letih kaj malega. Ljudje so sedaj nestrpni; — trtna uš uničuje najlepše premoženje Dolenjske; to peče in razumljiva je nezadovoljnost naših ljudij. S to nezadovoljnostjo bi se tu ter tam rad okoristil kak človek, ki v sebi čuti veselje do poslanstva. Išče si v najbližjem krogu prijateljev in ti nosijo ime dalje. Nezadovoljnost mej volilci — nov kandidat — in stvar pride v tek.

V okolici Kostanjeviški in Št. Jernejski dvignil se je tak nov kandidat. Ko njegovo ime pišem vem, da ga le v našem mestu v Št. Jerneji poznajo. Toda bilo mu i to, da bi le bil boljši od onega moža, ki je doslej naše kmetske volilce v deželnem zboru zastopal. Gospod Ignaz Wutscher, posetnik v Brezovici pri Št. Jerneji bi rad dobil mandat za deželni zbor in kakor je gotovo, on proti g. Pfeiferju na svojo pest kandiduje.

Spoštujem vsacega človeka in sem izmed onih ljudij, ki juristom, medicincem in drugim učenim ljudem ne prisvajajo vse modrosti; jaz celo mislim, da ima vsak, kdor je pameten in svojo stroko dobro umeje, sposobnosti za poslanca za deželni zbor, v kojem naj sedijo udje vseh stanov. Ali pred vsem, kar nam je vprašati naših kandidatov za deželni ali državni zbor, je pač to: na kak način hočeš v duševnem oziru pomagati ljudstvu našemu na noče. Ako ga hočeš na podlagi nemškega učnega jezika v šolah in v uradu povzdigniti, potem ne morem s tabo pogajati se, potem si kot tak, bodi vseučilišni profesor, minister, trgovec, ali kmet, pri nas nemogoč. Na Kranjskem celo z meščani v tem vprašanju ne govorimo dosti besed, na slovenskem Štajerskem pa naši kmetje v tem oziru kar nič šale ne razumejo.

Gosp. Ig. Wutscher (Bučar) si je nekaj premoženja pridobil in živi po zimi v Ljubljani, po letu na Brezovici. Trguje z vsem, želi pa tudi, da bi vse nemško bilo, to je vsa njegova politika.

Pred tremi leti je bila v nekaj krajih nejevolja proti vsem poslancem in tudi g. Pfeifer je slišal, da se mora kaj za Dolenjsko storiti. Dobro si je to zapomnil in storil je mož, kar je mogoče bilo; priden je bil; mene, največjega nezadovoljneža je s svojim delom potolažil. — Kaj neki hoče g. Bučar več storiti! On, ki ga nikdo ne pozna, ki nema nikjer znanja, koje bi se dalo v korist zastopane kraja uporabiti, ki bo le odobral, kar bodo zastopniki velicega posestva izmislili.

Možje prelepe doline, ki sem jo gori opisal, Vi ste razsodni možje, ali res mislite, da naj Vas — g. Ig. Bučar iz Brezovice zastopa! — Mož ne zna ne dobro slovenski, ne nemški, mož je morda dober gospodar, pa za poslanca kratko nikar ni, najmenj pa za Vaš kraj. Kar oči bi zatislil, vozeč se po vaši prelepi dolini vedoč, da je Ignacij Bučar vaš poslanec! — Takih kandidatov ne smete Pfeiferju nasproti stavljati; vi, ki ste nezadovoljni ali osobni prijatelji g. Bučarja, ne smete s takim možem na dan, ki za ljudstvo še nič ni storil in nikdar kaj storiti ne bo mogel, katerega le jako nedolžna častilakomnost mej kandidate žene, še velika strast ne! — Niti 10 glasov ne bo g. Bučar dobil, ali sram bo vso okolico, da se je v njej našlo takih 10 glasov. Možje, to ne gre, zaradi časti vse Šentjernejske, Kostanjeviške okolice, to kratko nikar ne gre!

Iz Gradea 15. junija. (Izlet akad. društva „Triglav“.) [Konec.] Izlet v vinograd. V torko jutraj ob 8. uri zberemo se pred čitalnico. Priliko sem imel tu opazovati različne oblike: oni koji so izvrstno spali, držali so se kiljavo, a „ponožnjaki“ v pravem pomena besede bili so toli razposajeni, da jih ni bilo prestat! Treba je bilo obojim zdravila. In to se je v obilici našlo tam zunaj — v gostoljubnej kleti! Skoz gozd hodili smo kake 1/2 ure, zabavljali si jeden drugemu ter izvrstno se imeli. Tu sem imel priliko spoznati g. dr. Geršaka. V narodnej borbi osiveli mož, še zmerom gori z mladeniškim ognjem za ljubljani svoj narod, srčno veselje sijalo mu je iz oči videčemu ter spoznavšemu, da na to mladino se lahko zanese. Spoznal je, da so besede, koje je dal napisati na Slavolok priходу v vrt: „pozdravljena bodi, nada naša,“ da so te besede na pravo zemljo padle. Ne gre moža javno hvaliti, a meni srce to velela in pero se ne more ustavljati! Bog te poživi ti narodni prvi boritelj! — Dospivši na vrhunec gozdiča, pokaže se nam prekrasen razgled! Koj pod nami stoji gostoljubni Ormož, a daleč tam od zadej vidimo zelene hribe, visoke gore, tam za onimi gorami je Zagreb, Hrvatje kar vriskajo. Jaz si ogledam utico, raz koje ogledujemo domovino svojo, utico, koja je vsa popisana z različnimi izreki. Oči mi padejo na besede koje dokazujejo toli hvalisano nemško omiko; za lostil bi se jaz, ako bi jih kdo v prvej jezi izbrisal, ne to ostani v slavo — Nemcem! Die Deutschen sollen leben, die Windischen krep... Obrnem se v stran in čelo se mi razvedri; tu me pozdravlja slovenski glas:

„Slovenske cvetlice
Nam venčajo lice
In glasi slovenski
Pozdravljajo nas.“

Da, glasi slovenski, nas pozdravljajo, od vseh strani nam bližejo: Bog Ves živi! Mej zadnjimi dospem na določen kraj. Krasen pogled! Najlepša podoba pokaže se mojim začudenim očem: Med košatimi drevesi viseč osredek, na desno kmečka hiša na levo mnogo obetajoča trta, spred in zadej zapirajo nas drevesa. A na sredi kakih osemdeset mladih ljudij, v vrsti sedeč in veselo kremljajoč. Romantična podoba! Žal, da ne bilo navzočega slikarja! Od trenutka, do trenutka, čimdalje bolj se izgublja „kiljavci“ najboljša dobra volja zavlada! Saj pa je tu tudi pravcato Ormoško vino! Za žejo skrbe rusi, kisle telečje glave, sir, kisle šunkna itd. Z vinom nas pa kar ne puste na miru! Tamburaši igrajo, a mladi svet vije se že v prekrasnih podobah po zeleni trati. Gromoviti živio razlegajo se po širnej dolini: dospel je dr. Žižek. Burno pozdravljen stopi na mizo ter nas prav pristrčno pozdravlja želeč najbolje zabave. Krepeke pesti ga dvignejo ter neso na okrog! Marsikak kozarec rujnega vinca izginil je v vedno žejna grla, marsikatera steklenica se je obrnila, marsikateri naudušen govor smo še čuli — a prišla je ura odhoda! Tu nam poklonijo narodne gospice prelepo svoto, namenjeno za zastavo akad. društvu „Triglav“. V par minutah nabralo so med navzočimi 35 gid., za kar se jim iz tega mesta najtoplejšje zahvaljujemo! Čuli so se glasovi, najostanemo še v sredo v gostoljubnem Ormožu, dal se je ta predlog na glasovanje ter bil jednoglasno vsprejet — le odbor za izlet tega ni mogel dovoliti iz različnih uzrokov. Dvignili smo se tedaj ter žalostnim srcem zapustili kraj, kjer smo se najizvrstneje zabavali, kjer se je v marsikatero srce naselil oni nemir, koji dela mlado življenje najsrečnejše! Z Bogom tedaj gostoljubna hišica. — Ob 4. uri popoldne odkosimo ter napotimo v spremstvu naših ljubeznjivih dam na kolodvor. Tu jemali smo slovo od novo si pridobljenih srčnih prijateljev in prijateljic. Težkim srcem smo si segli v roko. Bog ve če se še kedaj vidimo? In nebo samo baje žaluje, nad to ločitvijo, kajti oba dneva zmerom nas je radostno gledalo, a sedaj pri odhodu zamenelo se je in hladna kapljica začena rositi zemljo. Zadnji pozdravi, tu si segamo v roko, tam se prijatelja zadnjič objemata: Z Bogom! Sedaj zopet sedimo v svoji sobi ter preobračamo liste debele knjige. Zaman skušamo zbrati si misli na vsakom listu čitamo: Nazaj, nazaj! —

Iz Šmarji pri Jelšah 17. jun. (Občni zbor Šmarske Slatinske podružnice svetega Cirila in Metoda. — Koncert.) V krasno dekorovanih dvoranah Jagodičevih — eksotične rastline dal nam je bil v ta namen na razpolaganje grad Jelšovski — vršil se je včeraj občni zbor naše

šolske podružnice. Gostov je bilo prišlo od blizu in daleč — cvet narodne inteligencije. Največ jih je bilo iz Celja; poleg družbe pevcev še štirji doktorji juris i. dr.; prišlo bilo je obilo vrlih Šentjurčanov, mej njimi cela vrsta brdkih gospodičin; zastopana bila je vselej zvesta nam Slatina, oziroma Sv. Križ in Ratanska vas; celó iz sosedne Hrvatske videli smo jih nekaj mej nami. Da so sosedne fare poslale odposlanike svoje, razume se samo ob sebi. Po dovršenem oficijalnem zborovanji nastopi gosp. dr. Jurij Hrašovec, advokat iz Celja, ter nam v prelepem govoru razloži namen družbe sv. Cirila in Metoda. Ona budi narodno zavednost ter podpira tudi materijalno slovensko šolo zlasti ob mejah našega naroda, koder je naval tujstva najljuči. Temelj narodne omike je narodna šola. Ako hočemo ostati Slovenci in Slavjani, imeti moramo slovenske šole, ljudske in srednje pa tudi višje. Število iskrenih narodnjakov narasta, število renegatov pada. Glavna stvar pri vsem našem narodnem kulturnem napredku pa je — železna volja, neupogljiv značaj... Gospod doktor zna govoriti k srcu in pridobi si hitro simpatije tudi drugače morda nehajnih poslušalcev zato, ker on sam globoko čuti to, o čemer govori. — Nató je bil koncert našega Šmarskega pevskega zbora, kateremu so se pridružili po dogovoru še pevci iz Celja. Koncert ta presega vse naše pričakovanje. Kar Šmarje stoji, nismo imeli še takega pevskega zbora. Vse pesmi prednašale so se s tako preciznostjo in čuvstvom, da ploskanja ni bilo konca ne kraja. Mej pevci, moškimi in ženskimi, nahajajo se tako izvrstna grla, da smejo oglasiti se pred vsakim strogo kritičnim občinstvom. Kar nas posebno veseli, je to, da so v novejšem času tudi Šmarske gospodičine in gospe posvetile talente svoje narodni pesni. Vse klevete raznih „lačenbergerjev“ neso jih ustrašile; spomnile so se, da so tudi one bistven del naroda našega in po tem tekem kolikor toliko dolžne služiti domovini po svoje. Slava jim! Velike zasluge za pevski zbor Šmarski ima naš nadučitelj g. Fr. Jurkovič, kateri je skoro ves prosti čas svoj žrtvoval poučevanju v petji. Plačilo za ta trud svoj žel je kapelnik z vsemi svojimi vrli, za lepo umetnost naudušenimi pevci in pevkami vred baš pri sinočnjem koncertu, ki se je tako sijajno obnesel. Ker pa so Celjski pevci veliko pripomogli dobremu uspehu cele svečanosti, bodi jim tukaj izrečena zahvala naša. Živel ves pevski zbor!

Slavni mešani zbor Šmarski bi prosili, da bi blagovolil dne 5. julija tudi v cerkvi počastiti sveta slovenska apostola, Cirila in Metoda.

Zamolčati ne moremo, da smo jih včeraj videli nekaj mej nami, ki jih ni bilo. No, nista zato. Konči se poznamo. Kdor ni z nami, ta je proti nam. Skrupulozno ogibati se odločno narodnih krogov pri nas ni baš takšno, naravnost škodljivo pa bi utegnulo postati tako „ogibanje“ za tiste, ki živijo neposredno od prebivalstva Šmarskega okraja, recimo za take, ki so pri nas šele začeli zdravniško prakso in so še jako mladi prišli k nam od nekod s Poljskega... Na koncu naj objavim še dva telegrame, s katerima so nas razveselili rodoljubi iz Nove Cerkve in iz Žalca.

Nova Cerkev (Vojnik): „Slava zbranim boriteljem za narodno prosveto. Živeli Slovenci!“

Dr. Gregorec.

Žalec: „Zadržani obžalujemo, da nismo mej Vami. Bog blagoslovi složno delovanje za mili naš narod slovenski! Kličemo navzočim srčni živio!“

Janez Hausenbichler, Drag. Žuža, Ernst Širca, Fr. Roblek.

Domače stvari.

— (Slovenčevega) poročevalca iz Št. Petra bodel je volilni shod tako v oči, da je od vseh Šentpeterčanov, ki so bili pri volilnem shodu, videl le tri, nasproti pa mnogo Postojincev, katerih nikdo drugi ni videl, ko on v svoji bujni fantaziji. Mej volilci, ki so napolnili dvorano in z naudušenimi živoklici proglasili dosejanja poslanca kot svoja kandidata za deželni zbor, bili so le trije ali štiri gospodje iz Postojine, kateri so slučajno bili ta dan v Št. Petru, večina bila je pa domačih Šempeterčanov, dasi se je neki gospod trudil od hiše do hiše ter odgovarjal mož, da bi ne šli na shod.

— (Postavljenje Vodnikovoga spomenika) se točno vrši in ni dvomiti, da bodo vsa dela pravočasno končana. Pevci se pridno učijo kantato. Pri koncertu dne 29 junija bode nastopil

tudi zbor gospodičin ter pel prof. Gerbičev po Vodnikovih pesnih zloženo skladbo: „Kdo rojen prihodnjih“. Stanovanj bode dovolj pripravljenih, samo treba da se udeleženci oglase pravočasno, to je do 25. t. m. Banket po odkritju spomenika bode v čitalnični restavraciji, kjer bode postavljen v ta namen poseben šotor.

— (Ustopenice na tribuni) pri Vodnikovih slavnosti, kakor tudi za banket bodo se od sobote 22. t. m. nadalje dobivale pri kustosu narodne čitalnice, oziroma v trafiki.

Slavnostni odbor.

— (Kosovski spominski večer,) o katerem smo poročali, da ga bode priredil „Sokol“ s sodelovanjem ostalih narodnih društev Ljubljanskih, določen je na dan 6. julija. Za ta večer naročil je „Sokol“ izvrstno izurjeno Domžalsko godbo, katere bode svirala samo slovanske — pred vsem seveda srbske — skladbe. — Tudi ostali program je tak, da Ljubljanskega občinstva že dolgo ni čakal tako izreden užitek.

— (Zbor akad. društva „Slovenija“ na Dunaji) izrazil je v svoji tretji redni seji dne 15. junija t. l. protest proti gosp. dr. Mahničju, profesorju bogoslovja v Gorici, radi neosnovanega njegovega postopanja proti gosp. dr. Josipu Vošnjaku, častnemu članu „Slovenije“.

— (V Trstu) pripravja se preobrat. „Gazzetta Piemontese“ ima z Dunaja telegram, da utegne namestnikom v Trstu biti imenovan baron Kraus, sedanji namestnik v Pragi. — „Corriere di Gorizia“ pa trdi, da je za to mesto odločen podmaršal Appel. V Trstu se je te dni že prav odločno trdilo, da je Depretis že imenovan. „Wiener Zeitung“ tega še ni objavila, toda „vox populi, vox Dei“.

— (Dr. Svetozar Miletič) vrnil se je dne 13. t. m. iz bolnice v Budimpešti v Novi Sad, kjer bode sedaj stalno bival pri svoji hčeri Milici Tomički in zetu Jaši Tomiči. Miletič se je dobro popravil in je duševno zdrav.

— (Uredništvo „Brusova“) nas je naprosilo objaviti, da zaradi praznika izide 12. štev. „Brusova“ v petek dne 21. t. m.

— (Odbor „Slov. pevskega društva“) prosi vse poverjenike, katerim so se poslale nabiralne pole, da blagovole čim prej mogoče pobrati in doposlati društvenino za leto 1889. Isto tako naj store tudi posamični udje. Pesmi za letošnji pevski zbor so vse razposlane in naj skrbje poverjeniki za marljivo vežbanje in močen zbor. Pevski zbor se bode vršil dne 4. avgusta v Celji s sodelovanjem vojaške godbe. Slavna pevska in druga narodna društva se že sedaj opozarjajo na to slavnost. Vsi izvršujoči člani „Slov. pevskega društva“, ki se hote kot taki udeležiti Vodnikove slavnosti in peti Vodnikovo kantato, naj se nemudoma oglase pri odboru za potrebne glasove.

— (Tatvina.) V noči od nedelje na ponedeljek ukradel je neznan lopov na vrtu dr. Jerneja Zupanca stol. — Res čudno, da še take reči niso varne. Bode pač treba še po vrtovih nastavlja stražarje.

— (Pred porotnim sodiščem v Celji) končala se je včeraj pravda zaradi znanega dvoboja v Celji. Zatoženec Emerich Gynito pl. Seps Martonos, bivši pomorski častnik, sedaj posestnik zadolženega Kristinskega dvorca pri Celji, je koncem februarja t. l. veleposestnika Poglayena na dvoboj pozval in ga pri šestem streli v trebuh zadal, da je kmalu potem umrl. Urok dvoboju bil je ta, da je pokojni Poglayen zalezoval Gynitovo soprogo, jej nenravne pogoje stavljal in z ozirom na svoje izvrstno a Gynitovo neugodno stanje, zahteval „brezpogojno kapitulacijo“. Razprava bila je deloma zanimiva, deloma pa pokazala takozvanih boljših krogov „pobeljene grobove“. Porotniki so vsa stavljenja vpračanja jednoglasno potrdili in E. Gynito bil je zaradi hudodelstva dvoboja obsojen na tri leta ječe, poostrene s postom.

— (Bralno društvo v Dolu) priredi veselico v prid zgradbe „Sokolovega doma“ v Ljubljani v nedeljo dne 23. junija 1889. leta v vnanjih prostorih gosp. J. Levca. Iz posebne prijaznosti do omenjenih društev sodelujeta gg. Danilo in Slavko uda „Dramatičnega društva“ iz Ljubljane. Vspored: I. Pozdrav predsednikov. II. Petje. III. Prolog, govori Minka Levčeva. IV. Gregorčič: Domovina, govori gosp. Danilo. V. Dramatična predstava „Prepir med sosedoma“. VI. Loterija. VII. Prosta zabava. Med posameznimi točkami svira izvrstni tercet iz Ljubljane. Začetek ob 5. uri popoldne. Ustop-

nina udom 15 kr., neudom 30 kr. za osebo. Preplače se hvaležno vsprejmo. K tej veselici najljubneje vabi odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 18. junija. V zbornici izjavil je pomorski minister Krantz, da bode v kratkem zahteval 50 do 60 milijonov kredita za vojno brodovje.

Draždane 18. junija. Popoldne bilo razkritje spomenika kralja Janeza. Prisotni visoki gostje, cesar in kralj, gledala iz okna v palači.

Bruselj 18. junija. V zbornici interpeleval Janson zaradi pravde proti socializmom v Monsu ter dokazoval, da se mora ministerstvo ali podvreči, ali pa odstopiti. Minister Bernaert odvrnil, da ima le kralj pravico, razpustiti zbornico. Ministerstvo ne misli dati ostavke in nič ne ve o „agents provocateurs“. Vsled razjarjenja je seja prenehala. Na cestah bile velike množice ljudstva, ceste blizu zbornice je policija zaprla.

London 18. junija. „Standard“ javlja iz Odeze: Ruska vlada naročila 40 železničnih strojev in tisoč vagonov za vojaške transporte.

Bern 19. junija. Švicarskega vnanjega urada nota nemškemu poslaniku odločno ugovarja, da bi mej švicarskimi oblastmi in nemškimi socialisti bilo kako sporazumljenje. Švicarska policija ne more dogodkov naprej videti, niti preprečiti. Pri gotovih dogodkih umešavali so se agentje, ki so bili v zvezi. Švice nevtalnost je načelo javnega prava v Evropi, katere nevtalnosti še ni nihče pobijal, najmanj pa Švica, ki bode i nadalje vestno držala se nevtalnosti.

Razne vesti.

* (Birna na Dunaji) končala se je opoldne 16. t. m. v sv. Štefana cerkvi in je trajala torej eden teden. Število birmancev znašalo je letos 26.257, t. j. preko 3000 več nego lansko leto.

* (Izdajatelj potnih listov zaprt.) Oficijala pri ogerskem ministerstvu notranjih zadev, Jurija Nogradija, so te dni v Budimpešti prijeli in deli pod ključ, ker je izdajal protizakonite potne liste in dotične pristojbine spravljal v svoj žep. Pri hišni preiskavi v stanovašišči Nogradijeve ljubimke dobili so mnogo pripravljenih potnih listov, katere je nezvesti uradnik protizakonito priredil.

* (Smrt na obsodba.) Pred porotnim sodiščem v Tešnu bila je 13. t. m. 23letna dmnarica Marija Makovskij iz Most pri Jablunkavu zaradi detomora obsojena v smrt na vešalih. Nečloveška mlada mati položila je namreč, kakor je sama izjavila, svojemu 14dnevemu sinku Franu blazino čez usta in jo toli časa tiščala, da se je ubogo dete zadušilo in izdihnilo svojo mlado dušo.

* (Usmrtenje.) V Spljetu obesili so 15. t. m. zjutraj kmeta Andreja Bartuloviča, ker je 1. aprila m. l. v Zagvozdu umoril župnika Hijo nima Bečiča. Usmrtenje trajalo je samo tri minute.

Zahvala.

Oduševljeni na toli velikanskem vsprejemu, izrekamo vsem vrlim Ormožanom in drugim, koji so k našemu izletu kaj pripomogli, najtoplejšo zahvalo! Sosebno veče nas dolžnost, da se srčno zahvalimo slavnej čitalnici v Ormoži ter njenemu predsedniku g. dr. Žižeku, da je blagovolila vse priprave za izlet toli veličastno izvršiti, nadalje milostivi gospej in gospodu dr. Geršaku, ljubeznjivim damam Ormožkim, na čelu krasnim gospicam Olgi Geršakovej, Tereziki Magdičevji ter Tiliki Freunsfeldovej za prekrasne vence in šopke; nadalje akademskemu društvu „Hrvatska“, koje se je za naš izlet ravno tako zanimalo, kakor mi sami, ter i z vsemi močmi sodelovalo. — Vsem najsrčnejša hvala!

V Gradci, dne 15. junija 1889.

Za akad. društvo „Triglav“:

J. Kotnik,

t.č. predsednik.

— (Zasledeni ponarejalci usne vode.) Bilo je že omenjeno, da v obče po vsem civilizovanem svetu tako priljubljeno in razširjeno Anatherin usno vodo zobozdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji zlasti na Oggerskem v velikej meri ponarejajo in kvarijo. Ko je izdelovatelj v Budimpešti osnoval generalno zastopstvo za Oggersko, zmagal je načelnik generalnega zastopstva za dolžnost svojo, nastopiti večje potovanje po Oggerski, da jedenkrat naredi konec tem sleparijam. Uspeh tega potovanja je bil čudovit. Do sedaj je dal v 9 krajih na 10 mestih kacic 130 steklenic ponarejene Anatherin usne vode konfiskovati in proti ponarejalcem zleteti sodne korse. To stane sicer precej denarja, toda izdelovatelj hotel je jedenkrat prav korenito potrebiti, ker bi dober glas te že 40 let preskušene vode utegnil trpeti zaradi nespretnih ponarejanih dobičakeželnih ljudi. Da se ponarejalcem delo oteži in koristi večjemu občinstvu, sklenil je izdelovatelj, steklenice povečati za polovico prejšnje količine. Izdelovatelj rad to žrtvuje za nado, da se bode občinstvo v bodoče bolj varovalo pred pokvarjenimi, ponarejenimi in družimi ničvrednimi in nekorištnimi sredstvi. Cena Anatherinove usne vodi dr. J. G. Poppa je po velikosti steklenice 50 kr. do gl. l. — in gl. l. 1.40. Zahtevaj le dr. Poppa Anatherin usno vodo, ker te sicer lahko prevarijo. To usno vodo ima dvorni zobozdravnik dr. J. G. Popp na Dunaji, kjer naj se pismeno naroči, in vse lekarne, droguerije in parfumerije. (617—20)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gl. 4.60; za pol leta
gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Tujci:

18. junija.

Pri **Malič**: Schwenk z Dunaja. — Siegel iz Celovca. — Wiener, Toms, Simerich z Dunaja. — Küsselman iz Gradca. — Ochs iz Prage.

Pri **Sionu**: Werner z Dunaja. — Festracts iz Gorice. — Schleyer iz Brna. — Pirnat iz Zatišine. — Nardin iz Trsta. — de Wottava iz Pariza. — Adler z Dunaja. — Friedman, Wagner z Dunaja.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Hrovatin iz Vipave. — Meze iz Vipave. — Amster z Dunaja. — Leocher od sv. Lorenca.

Tržne cene v Ljubljani

dne 19. junija t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6	Špeh povojen, kgr.	68
Rež,	4 66	Surovo maslo,	76
Jecmen,	4 66	Jajce, jedno:	2
Oves,	3	Mleko, liter	6
Ajda,	4 66	Goveje meso, kgr.	54
Proso,	5	Telečje	48
Koruza,	5	Svinjsko	50
Krompir,	2 85	Koštrunovo	32
Leča,	12	Pišanec.	60
Grab,	13	Golob	18
Fižol,	11	Senc, 100 kilo	2 23
Maslo,	84	Slama,	2 32
Mast,	70	Drva, trda, 4 metr.	6 40
Špeh frišen	56	„ mehka, 4	4 20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mokrina v mm.
18. junija	7. zjutraj	734.0 mm.	17.0° C	sl. zah.	dež.	5.40 mm.
	2. popol.	734.7 mm.	24.0° C	sl. vzh.	jas.	dežja.
	9. zvečer	736.8 mm.	18.8° C	sl. vzh.	obl.	

Srednja temperatura 19.9°, za 1.4° nad normalom.

Dunajska borza

dne 19. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	89.35	89.50
Srebrna renta	88.35	88.75
Zlata renta	109.10	109.10
5% marcna renta	98.95	99.30
Akcije narodne banke	904.—	904.—
Kreditne akcije	302.50	303.25
London	119.50	119.35
Napol.	9.51	9.48
C. kr. cekini	5.65	5.65
Nemške marke	58.40	58.30
4% državne srečke iz l. 1864	250 gl.	135 gl.
Državne srečke iz l. 1864	100	173
Ogerska zlata renta 4%	100	90
Ogerska papirna renta 5%	95	—
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gl.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	—
Kreditne srečke	100 gl.	181
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	125
Tramway-društ. velj. 170 gl. a. v.	232	—

Zahvala.

Za obilno spremstvo k zadnjemu počitku gospoda

ALBERTA KAPPUSA
pl. PICHELSTEINA

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem, p. n. gospodom uradnikom, prečastiti duhovščini, slavni požarni branbi, častitim darovalcem vencev, presrečno zahvalo.

Predtrg-Kamna gorica, 18. junija 1889

(457—1)

Ostali žalujoči.

V ŠVICARIJI
Jutri v četrtek dne 20. junija 1889.
VELIK
VOJAŠKI KONCERT.
Začetek ob 5. uri. Ustopenina 20 kr.
Otroci prosti.
(461) Spoštovanjem **HANS EDER.**

Dobro prodajalko

vsprejemem takoj v svojo prodajalnico z mešanim blagom. Kraj prijeten. Mezda povoljna. — Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“ (458—1)

DIDAKTOFON glasbeni instrument

c. kr. izklj. priv.

po kojem more vsako kmalu svirati in peti (cel navod na četrt pole papirja!), stane na 3 oktave samo 22 gld., na 4 oktave pa 32 gld. — V ostalem služi DIDAKTOFON popolnoma kot harmonijum trajnega dela, krepkega in prijetnega glasu. — V imenu glasbenega napredka priporočuje se za obilna naročila z velešovanjem Alojziju Luzniku, Komen, Primorje (Küstenland).

Mladenič, 27 let star, čvrst, izurjen v trgovini vsake vrste, ki ima več sto goldinarjev gotovine, želi ustopiti kot

pomočnik ali kompagnon.

— Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod „P. T. 800“ poste restante Ptuj. (459—1)

Vila v Opatiji

popolnoma novo zidana, s 5 sobami, salonom, shrambo, kuhinjo, sobo za posle, balkonom, vodnjakom, kletjo v skali, drvarnico. Dohod k morji. Cena 8800 gld. Kaj več pove stavbeni urad Alf. Hartmann-a. (460—1)

Slavnemu občinstvu! FRANJO RUS

(Slovenec)

trgovec s specerijskim in jedilnim blagom v Trstu

priporoča se slav. občinstvu za naročila za vsakovrstno blago. Dobiti je vedno: Kava, riž, testnine, olje, smokve, poper in grozdje vsake baže. Za kremanje vse blago, ki se v gostilni potrebuje. Pošilja po pošttem povzetju do pet kilo. Na zahtevanje tudi po železnici, če se več naroči. Blago vedno sveže in najboljše vrste po jako nizki ceni. (340—3)

Patentovane Strakosch-Boner-jeve stroje za pranje in munge priporoča (57 31) **ALEXANDER HERZOG** Dunaj, Graben, Bräunerstrasse 6. Katalogi zastonj in franko.

JAKOB KURENT v Lukovci pri Brdu izdeluje iz najboljšega blaga in prodaja po nizki ceni vsakovrstne (356-11) bele, zelene in rujave posteklene lončene peči, štedilno orodje i. t. d.

Nekaj čisto novega v dijetetiki je naravna, veliko v sebi imajoča, z oblastveno koncesijo z umetno, svobodno ogljenčevo kislino nasiščena, na novo v trgovino došla

Kostrevniška Rimska slatina pri Rogateci.

Srečno združenje prirode in umetnosti, neprekosljiva dijetetična pijača, kakersne še dosedaj ni bilo,

rudniško-slatinska sodna voda, zdravejša, kakor tako imenovana v sifonih napolnjena, bolj se peneča, nego druge nahajajoče se mineralne vode.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah, prodajalnicah rudniških vod, pri trgovcih in direktno pri oskrbnistvu Rimske slatine, pošta Rogatec-Slatina (na Štajerskem). (305—9)

Koncipijenta,

(456—1)

izvedenega in izurjenega v notarskih opravilih, — išče c. kr. notarska pisarna v Loži. — Naznanila naj se pošiljajo na Frana Straška, c. kr. notarja v Loži.

Čitalnična restavracija v Ljubljani.

Usojam si uljudno naznanjati, da poleg Koslerjevega marenega piva imam tudi

Reininghausenovo marceno pivo

v patentovanih steklenicah liter po 24 kr., 1/10 litra 17 kr. in 1/2 litra 12 kr., to je pripravno za prodajo čez ulico in je vedno sveže napolnjeno.

Priporočam tudi novi neposredno od pridelovalca došli „eviček“ in štajersko namizno vino, izvrstna jedila, ter zagotavljam pazno in hitro postrežbo.

Za blagovoljni obisk se prosi.

Z velespoštovanjem

Fr. Kaubè.

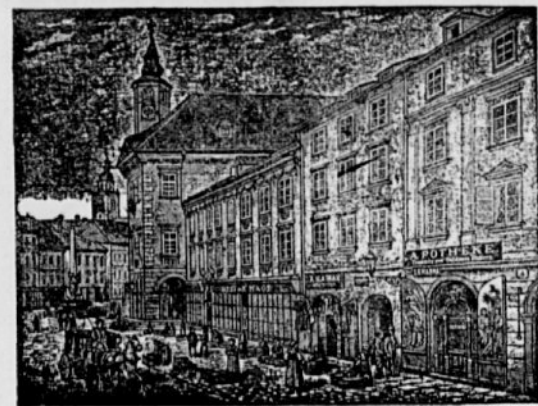
(462)

Proti ogrju varne **železne kasete**, ki se dajo z vijaki pritrditi, kakor tudi rabljene in nove, proti ognju varne **BLAGAJNICE** prodaja cenó S. BERGER, Wien, Bräunerstr. 10.

500 mark v zlatu, če Grolsch-ova obrazna crème (Crème Grolsch) ne odpravi vseh nečistosti kože, kakor: peg, ogre, ogorelosti itd. ter naredi polti svetlo bele in mladinsko čiste. — Ni nikako barvilo (Schminke). — Cena 60 kr. — Glavno razpošiljalnico ima J. Grolsch v Brnu (Moravsko). — V Ljubljani ima zalogo Ed. Mahr, parfumer. (652—18)

Zaloga v Ljubljani pri vdovi gospoda Moritza Wagner-ja na Turjaškem trgu. Ogljene kisline najbogatejša, najčistejša in najmočnejša alkalična slatina, izvrstna osvežilna pijača, — po skušnjah dobra pri kašlju, vratnih boleznih, želodnem in mehurnem kataru. Prodaja se v največ prodajalnicah mineralnih vod in specerijskega blaga ter delikates in se dobiva po slatinskem ravnanstvu v Kostrevnici. Pošta Slatina pri Rogateci. Zaloga v Ljubljani pri vdovi gospoda Moritza Wagner-ja na Turjaškem trgu. (335) (4)

Gg. šolskim predstojnikom in učiteljem (104—20) priporoča **ANDREJA DRUŠKOVIČA** trgovina z železnino in orodjem na Mestnem trgu št. 10 vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjarejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgula, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, drevesne škarje, cepilnik, cepilnik za mladice, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu

priporoča tukaj popisana najboljše in sveže zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pisemnih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. — Lekarna Trnkóczy-jeve trdke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstr. 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeckplatz 17; in Julij pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstr. 30. V Gradi (na Štajerskem): Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani: Ubald pl. Trnkóczy. P. n. obištevno se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomajkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodec, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezn na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo, 1 steklenica veča 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht)

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpele ude in kite itd. Malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malien“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr., tucat gld. 4.50. Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite. Schumacher.

Planinski zeliščni sirop kranjski

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrabohol, jetiko, prsne in pljučne bolečine. 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Kri čistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpanih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih; — v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štapa za živino.

Ta prav dobra štapa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prsičev. Konje varuje ta štapa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznih in odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. — Zametek z rabilnim navodom vred velja 1e 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje. Najboljše mazlo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpanosti v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurnih na nogah, izvinjenji, tiseanjud sedla in oprave, pri susici itd., s kratka pri vseh vnanih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane 1e 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld. (452—1)

SVARILO! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in z jamčenji, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa. Vsa tu našeta zdravila se pristna dobivajo samo v lekarni Trnkóczy v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

ZBIRKA DOMAČIH ZDRAVIL, kakor jih rabi slovenski narod. S poljudnim opisom človeškega telesa.

Izdal in založil Dragotin Hribar.
Odobril br. Edvard Benedičič, nadzdravnik usmiljenih bratov
v Št. Vidu na Koroškem.

Ta slovenskemu narodu zelo koristna knjižica dobiti je v
„NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani, Gospodske ulice št. 12. —
Stane 40 kr., po pošti 45 kr.

Ledenice

za gostilne in restavracije,
s shrambo za jed in brez iste, najboljše in najtrajnejše, katere
prekosé vsak drug fabrikat. dobé se v vseh velikostih in po naj-
nižjih cenah pri (405—4)

ANDREJU DRUŠKOVIČ-U,

trgovcu z železnino na Mestnem trgu hiš. št. 10.

40letni renomé!

Profesorji c. kr. klinike na Dunaji, profesor Drasche,
profesor Schmitzler, pok. profesor Oppolzer, kakor tudi
več drugih slovečih zdravnikov zap. sijejo in priporočajo
le pristno in svetovno slavno c. kr. dvornega zobozdravnika

Dr. POPP-a Anatherin
ustno vodo

za vsakdanjo porabo, ker je boljša, nego vsaka druga zobna voda, kot pre-
servativno sredstvo proti vsem zobnim in ustnim boleznim, priznana voda za
grgranje pri kroničnih vratnih boleznih in neobhodno potrebna pri rabi mine-
ralnih vod, katera, če se hkratu rabi z

Dr. POPP-a zobnim praškom ali zobno pasto,
ohrani vedno zdrave in lepe zobe.

Pri neprestani rabi dr. Popp-ovih zobnih sredstev se pre-
preči in odstrani rast drobnih glivic, za katere je ustna
votlina tako ugodna tla, katere se lotijo zob, da začne gniti.

Dr. Popp-a zobna plomba je najboljša, ž njo si vsak sam
lahko zamaši votle zobe.
Dr. Popp-a zeljiščeno milo proti spuščanju vsake vrste in po-
sebno priporočljivo za kopeli.

Cena: Anatherin ustna voda v dvojno povečanih steklenicah po 50 kr.,
gld. 1.— in gld. 1.40. — Anatherin zobna pasta v puščicah po gld. 1.22.
— Aromatična zobna pasta à 35 kr. — Zobni prašek v škatlicah po
63 kr. — Zobna plomba v etuji gld. 1.—. — Zeljiščeno milo à 30 kr.

Pred kupovanjem ponarejene Anatherin ustne vode, ki je
po analizi le iz kislin napravljeni preparat, s katerim se zobje
prezgodaj uničuje, se izrecno svari. (615—39)

Dr. J. G. POPP, Wien, I., Bognergasse Nr. 2.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnah J. Swoboda, V. Mayr, U. pl. Trnkoczy, E. Bir-
schitz, G. Piccoli, dalje pri trgovcih C. Karinger, Vaso Petričič, Edvard Mahr,
Peter Lassnik, bratje Krisper; v Postojini: Fr. Baccarich, lekar; na Krškem:
F. Bömes, lekar; R. Engelsberger, trgovina z galanterijskim blagom; v Idriji:
J. Watto, lekar; v Kranju: K. Savnik, lekar; Martin Pettau, trgovec; v Škofji
Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; v Ajdovščini: M. Guglielmo,
lekar; v Litiji: J. Beneš, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Radovljici:
A. Roblek, lekar; v Novem mestu: F. Haika, D. Rižoli, lekarja; A. Gustin,
trgovina z galanterijskim blagom; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Trebnjem:
J. Ruprecht, lekar; v Črnomlju: J. Blažek, lekar; v Vipavi: A. Leban, lekar.

Odprto vsak dan od 9. ure zjutraj do 10. ure zvečer.

Karola Gabriel-a
veliki svetovnoznani

PANOPTIKUM IN MUZEJ

v nalašč za to postavljenej, elegantnej razstavnici lopi, velikej
krah 400 metrov

na cesarja Josipa trgu.

Vsaki torek in petek je anatomska separata oddelek odprt
le za ženske in ta dan ga neka dama znanstveno razlaga.

Ustopenina v panoptikum:

15 kr., za otroke 10 kr., listki za odrasle, veljavni za vse oddelke,
brez doplačila, 30 kr., za vojake do narednika 15 kr.

Zdržujem se vsakega hvalisanja, prepuščajoč razsojevanje častitim
obiskovalcem moje razstave.

Z velespoštovanjem

(414—4)

KAROL GABRIEL, S. Meisel-a naslednik.

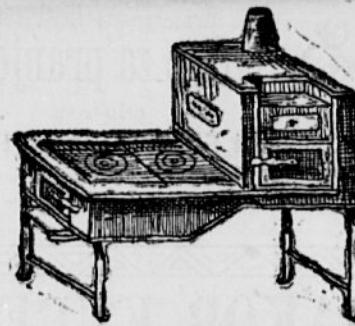
Za čas stavbe

priporoča

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10
v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata,
štorje za štokodiranje, drat
in cveke, samokolnice, vezi
za zidovje, traverze in stare
železniške šine za oboke,
znano najboljši Kamniški
Portland in Roman cement,
sklejni papir (Dachpappe) in
asfalt za tlak, kakor tudi
lepo in močno narejena šte-
dila ognjišča in njih posa-
mezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne
vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v
malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do
vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za sko-
pane vodnjake: železne cevi in železolitni gornji stojali,
kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile
in železne okove. (103—20)

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugi in
plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, fo-
pate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži
Dovski mavec (Lengsfelder Gyps) za gnojenje polja.

Najboljše in najcenejše

OLJNATE BARVE

v ploščevinastih pušicah

se dobivajo pri

ADOLFU HAUPTMANN-U
LJUBLJANA.

(218—35)